



Privatizacija

Šta je to

Kako funkcioniira

Zašto je to meni
važno

Poslovi

Proizvodnja

Investicija

Marketing

Plate

Izvoz

Prihod

P r i v a t i z a c i j a

Kakve koristi bi narodu Bosne i Hercegovine donijela transparentna i efikasna privatizacija?

Odgovor je jednostavan: više investicija, veću proizvodnju, više radnih mjesta, više izvoza, veće poreske prihode, bolji regionalni razvoj. Spisak prednosti je dug. Zato je od ključne važnosti da process privatizacije krene naprijed sa obnovljenom energijom.

Vlade BiH su se obavezale da urade upravo to. Ali, možda vi želite bolje razumjeti sam process privatizacije? Ova brošura objašnjava sve ono što trebate znati o privatizaciji. Šta je to, ustvari, kako funkcioniра i zašto bi vas trebalo zanimati. Ne samo na apstraktnim, nego i na konkretnim primjerima.

Bosna i Hercegovina nema izbora, nego da uspije privatizirati mnoga državna preduzeća, jer će se oživljavanjem posrnule privrede BiH dugoročno smanjiti nezaposlenost. Svi imamo odgovornost biti informirani o procesu privatizacije, te da razgovaramo o pitanjima koja on pokreće. Naša odgovornost je što uspješnije provođenje privatizacije, u ime bolje budućnosti za sve građane.

1 – Privatizacija podstiče ekonomski rast

Zašto privatizirati firme?

Privatizacija firme je uspješna ukoliko su zadovoljna tri glavna učesnika.

2 – Primjeri privatizacije

Celex – Izvanredno otvaranje radnih mjesta kroz ozbiljnu investiciju.

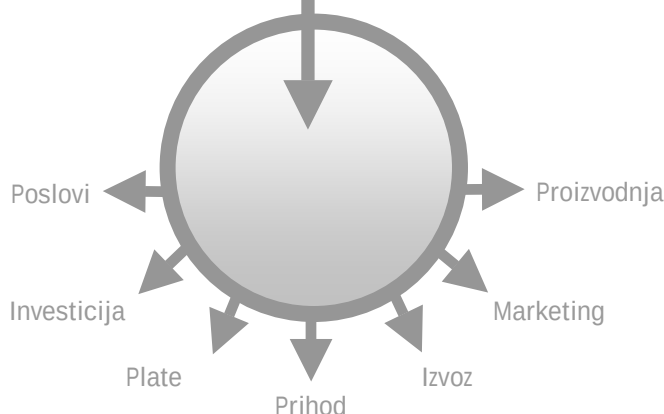
Kiseljak – Širenje proizvodnje kroz privatno vlasništvo.

Nerfil – Oživljavanje firme kroz privatni “know-how.”

3 – Naredni koraci

Snažan akcioni plan.

Vitalna potreba.



Privatizacija

Privatizacija podstiče ekonomski rast

ZAŠTO PRIVATIZIRATI FIRME?

Postoji nekoliko razloga zbog kojih bi državne vlasti željele da privatiziraju neku firmu.

1 Da stvore dugoročna radna mjesta i prosperitet

Dobro privatizirana firma je ona u koju privatni vlasnici dugoročno ulažu novac. Radnici imaju koristi od privatnih investicija: dobijaju dugoročna radna mjesta, a često i bolje plate.

2 Da spasi firmu od bankrota

Država više ne može upravljati firmom. Firma je možda prestara ili glomazna, da bi se država adekvatno brinula o njoj, i radna mjesta su pod rizikom. Privatizacija dovodi investitore, koji imaju marketinške stručnjake i izvozne mreže. Za razliku od državnih vlasnika, privatni investitori uzimaju u obzir tržišne faktore, koji osiguravaju prosperitet firme i njenih radnika.

3 Da donesu dugoročni poreski prihod

Vladi treba dugoročni prihod za finansiranje budžeta i programe javne politike. Firme kojima upravljaju privatni poduzetnici često su profitabilnije i donose više prihoda kroz poreze.

“Svi znaju za certifikate za privatizaciju, ali taj program je završen. Kako sada funkcioniра privatizacijski program BiH?”

Enes Drljević, Koordinator
Buldožer Komisije sjeverozapad

Odgovor:

Na početku privatizacije, neke firme su privatizirane putem vaučera ili certifikata. Tim programom su se radnicima i privatnim licima dale dionice u firmama, ali se nije investirao kapital, niti “know-how” marketing, koji su bili potrebni za oživljavanje firmi. Sada se privatizacijski program fokusira na revitalizaciju velikih “strateških” preduzeća, prodajom firmi poduzetnicima putem tendera. Najbolji ponuđač ulaže novi kapital, razvija kreativne marketinške strategije, širi izvozne mreže, usvaja dobre prakse menadžmenta i povećava proizvodnju. Dobra privatizacija vodi ka jakim, profesionalnim firmama, koje obezbjeđuju stabilna radna mjesta za radnike i stabilan prihod za vlade kroz prodaju i izvoz.

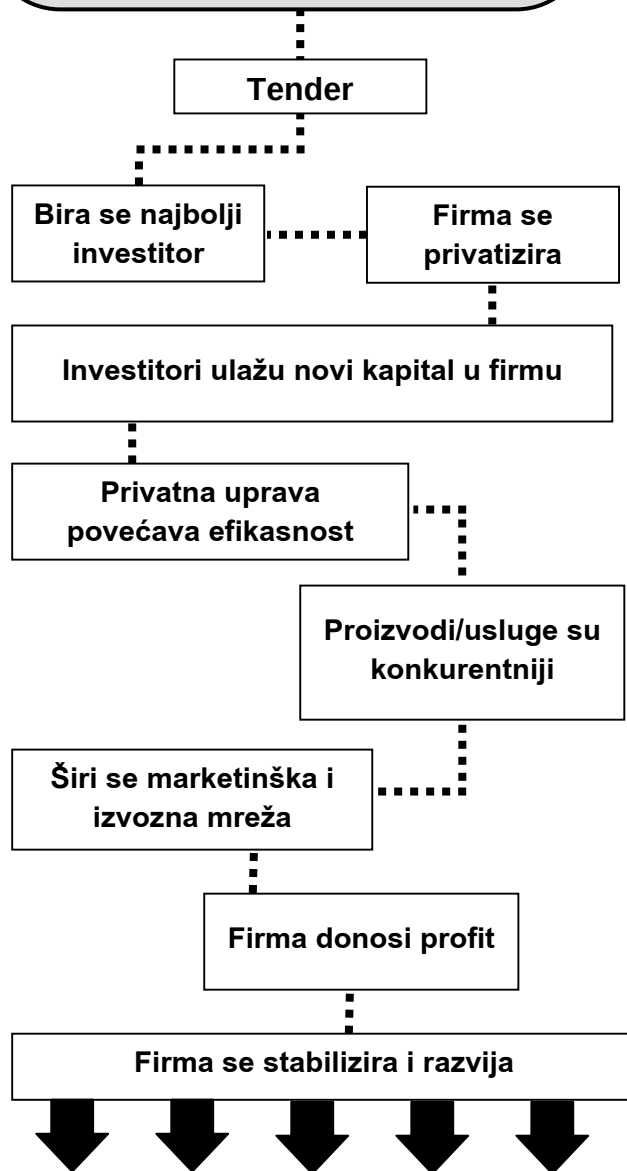
“Najviša kupovna cijena nije cilj procesa privatizacije”

Goran Škrbić
Direkcija za privatizaciju RS

Važna je kombinacija nekoliko faktora:

- Obaveza kupca da s vremenom ulaže u firmu
- Broj radnih mjesta koja održava investor.
- Iskustvo kupca na specifičnom tržištu.

Taj proces ima za cilj povećanje proizvodnje i zadržavanje radnika na radnim mjestima, umjesto izvršavanja jedne velike gotovinske uplate državnim vlastima. Pratite process korak po korak i pogledajte kako funkcioniра.



VIŠE DUGOROČNIH POSLOVA

PRIVATIZACIJA FIRME JE USPJEŠNA UKOLIKO SU ZADOVOLJNA 3 GLAVNA UČESNIKA :

Državne vlasti:

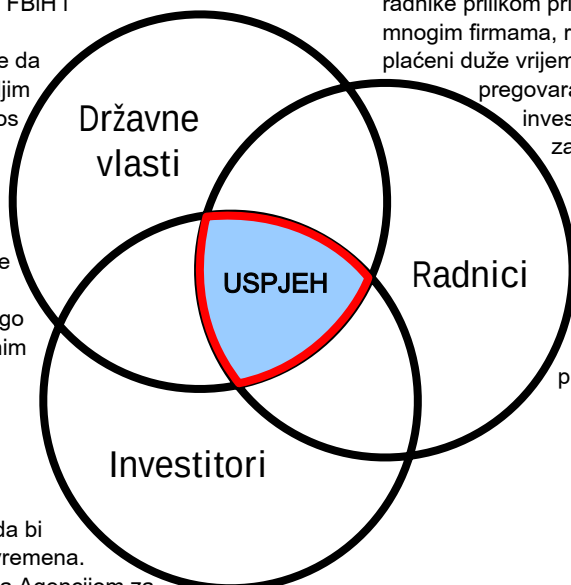
Predstavlja ih Direkcija za privatizaciju RS, Agencija za privatizaciju FBiH i kantonalne Agencije za privatizaciju. Njihov cilj je da prodaju firmu pod najboljim mogućim uslovima (iznos plaćene gotovine, iznos investicije tokom vremena, broj održanih radnih mjesta). Za strateške firme, agencije često moraju dobiti odobrenje političara prije nego što mogu nastaviti sa onim što smatraju najboljim rješenjem.

Investitori:

Investitori kupuju firme da bi ostvarivali dobit tokom vremena. Oni često pregovaraju sa Agencijom za privatizaciju o najmanjoj kupovnoj cijeni, zato što će oni uložiti značajan kapital u firmu nakon privatizacije. Da bi se odredila cijena koju su spremni platiti, oni uzimaju u obzir iznos koji će morati investirati u rekonstrukciju firme, modernizaciju opreme, plasiranje proizvoda, uvođenje novih načina poslovanja, isplatu zaostalih dugova i reprogramiranje duga.

Radnici:

Sindikati često predstavljaju registrovane radnike prilikom privatizacije firme. U mnogim firmama, radnici možda nisu plaćeni duže vrijeme. Sindikati često pregovaraju sa agencijama i investitorima o plaćanju zaostalih dugova i očuvanju maksimalnog broja radnih mjesta. Pitanja kao što su doprinosi i obuka za radnike također mogu uticati na prihvatanje potencijalnog privatnog investitora.



Ukoliko sva tri učesnika zajedno rade na određivanju odgovarajuće cijene, obaveze o ulaganju, i najboljeg mogućeg aranžmana za radnike, privatizacija će uspjeti.

“Šta zakon kaže o transparentnosti procesa privatizacije?”

“Svrha [...] je da se uspostavi sigurno zakonsko okruženje za proces privatizacije preduzeća i banaka, i da se dozvoli da se takav process odvija što je transparentnije i brže moguće, za dobrobit građana Bosne i Hercegovine (BH).”

Okvirni Zakon o privatizaciji preduzeća i banaka u Bosni i Hercegovini
– Preambula,
Stav 2



INVESTITOR

Dr. Alfred Matzka
Upravni Partner
Horizonte Venture
Management

“Donedavno, agencije su često tražile cijenu koja nije odgovarala vrijednosti sredstava firme i tržištu. Nekoliko puta bili smo spremni da rekonstruiramo firme, ali samo ukoliko su troškovi investicije kapitala i reprogramiranja duga uključeni u kupovnu cijenu. U nekim slučajevima, Agencija za privatizaciju se složila sa nama da bi investicija i zaštita radnih mjesta donijela puno više koristi državnim vlastima i građanima nego veća kupovna cijena. Zahvaljujući sposobnim radnicima i značajnoj investiciji, ova strategija se isplatila.”

“Jasno nam je da sindikati trebaju podržavati privatizaciju, sve dok je taj proces jasan i transparentan. Ona će donijeti napredak, stvoriti stabilne firme, ponuditi sigurnost radnih mjesta, a može doprinijeti i jakim socijalnim programima u vladama. Sindikati žele igrati centralnu ulogu u novoj fazi privatizacije, kako bi osigurali da taj proces bude transparentan, slobodan i fer, da odgovorni investitori kupuju firme i da radna mjesta budu zaštićena.”

SINDIKAT

Edhem Biber
Predsjednik
Sindikata FBiH



Državne vlasti

“Privatizacija je integralni dio ekonomskog oporavka Republike Srpske i stvaranja slobodne tržišne ekonomije. Trenutno ulazimo u novu fazu, kada se uzima u obzir restruktuiranje firmi tokom tendera. To znači bolju saradnju sa investitorima od samog početka.”

(Direkcija za privatizaciju RS)

“Privatizacija stvara osnovu za poboljšanje efikasnosti u proizvodnji, pristup međunarodnim tržištima, “know-how”, novu tehnologiju, poboljšane tehnike menadžmenta i pristup novim prilikama za ulaganje.”

(Agencija za privatizaciju FBiH)

Vizit karta

SHP Celex, a.d., Banja Luka

Proizvodi: Higijenski papirni proizvodi
Privatiziran: Novembar 2001.g.
Investitor: Ecoinvest, Slovačka
Zaposlenih: 420
Prodajna cijena: 500,000 KM
Investicija: 17,5 miliona KM od januara 2002.g.
Izvozi u: Italiju, Poljsku, Španiju, Dansku, V. Britaniju, Mađarsku, Češku Republiku, Slovačku Republiku, Sloveniju, Srbiju i Crnu Goru, Makedoniju



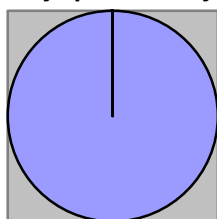
Nagli pad tokom perioda državnog vlasništva

“Situacija je bila očajna prije privatizacije. Privatizacija je bila jedini način da se poboljša život radničkih porodica i obezbijede redovne plate.”

Predstavnik sindikata

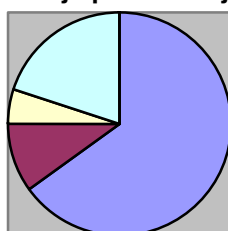
Prije privatizacije, SHP Celex je bio dio Incel Holdinga, Banja Luka, i jedan od najvećih proizvođača higijenskog papira u bivšoj Jugoslaviji. Od 1995. – 2001., “država” je nastavila voditi firmu, nesposobna da plasira proizvode, restruktuirati firmu i plaća radnike. Do 2001., firma se zatvorila i njeni radnici više nisu radili, niti dobijali plate.

Prije privatizacije



- Državne vlasti
- Penzioni fondovi, 0%
- Restitucija, 0%
- PIF-ovi, 0%
- Privatno, 0%

Poslije privatizacije



- Ecoinvest, 65%
- Penzioni fondovi, 10%
- Restitucija, 5%
- PIFovi, 20%
- Državne vlasti, 0%

Agencija za privatizaciju pokreće tender za Incel

Ecoinvest daje ponudu za Incel Holding

Ecoinvest pobjeđuje

Novembar 2001.- Potpisan ugovor o kupovini od 500.000 KM

Generalna Skupština transformira firmu u SHP Celex J.S.C.

Ecoinvest iz Slovačke za 17 mjeseci ulaže 17,5 miliona KM

ŠTA SE PROMIJENILO PRIVATIZACIJOM CELEX-a?

Privatiziranje firme je koristilo radnicima i privredi BiH.

1 Privatizacija je obezbijedila dugoročna radna mjesta

Kolapsom fabrike Incel Holdinga, zajednica je pretrpjela industrijski gubitak. Kada je fabrika privatizirana 2001.g., samo 17 od 288 registrovanih radnika još uvijek je radilo, uz neredovne plate. Danas SHP Celex zapošljava 420 ljudi, uključujući prvobitnih 288 zaposlenih, i imaju redovne plate, zdravstveno i penzijsko osiguranje.

2 Povećanje proizvodnje

2001.g., fabrika je proizvodila manje od 3000 tona papirnih proizvoda. Danas, samo godinu dana nakon privatizacije, firma ima godišnji proizvodni kapacitet od 26 000 tona. Do kraja 2004.g., SHP Celex planira proširiti proizvodnju na 40 000 tona godišnje.

3 Korist za cijelu zajednicu

Otkako je SHP Celex povećao proizvodnju početkom 2002.g., radnici dobijaju plate, više vozača kamiona imaju redovne ugovore, mnogi proizvođači rezervnih dijelova imaju više posla, a vlada sada ima značajan poreski prihod, koji se može iskoristiti za dobrobit zajednice (škole, zdravstvo, itd.).



Radnici: “ Imamo osjećaj odgovornosti ”

“Sindikata je učestvovao u pregovorima u tenderu i taj proces je bio fer i transparentan. Kroz pažljive pregovore između Ecoinvesta i sindikata, investitor i radnici su se dogovorili o statusu radnika i investicijskom planu koji je zadovoljio sve strane. Sada smo povećali sigurnost radnih mjesta, a i mi se osjećamo odgovornim za uspjeh SHP Celexa. Znamo da naši napori da povećamo proizvodnju znače više radnih mjesta i veće plate za sve nas.”

Rade Vranješ, predstavnik sindikata Celex-a



Menadžment: “ Konačno možemo primjenjivati principe slobodnog tržišta i dobrog upravljanja ”



“Radim u ovoj fabrici otkako sam diplomirao na fakultetu, prije više od 30 g. To znači da sam rastao sa firmom. Vidio sam kako je radila u državnom vlasništvu, i kasnije u privatnom. Jasno mogu vidjeti koristi od privatnog vlasništva. Kao članica međunarodne “Slovačke grupacije higijenskog papira”, firma je postala velika i profitabilna. U privatnom vlasništvu, moguće je primjenjivati principe slobodnog tržišta i dobrog upravljanja preduzećem, za dobrobit proizvodnje i radnika.”

G. Milan Milaković, zamjenik direktora SHP Celexa

Državne vlasti: “ Oni su profesionalci za ovo tržište. Državni vlasnici to nisu bili ”

“SHP Celex je jedan od najvažnijih izvoznika u RS. Za godinu dana, SHP Celex je izvezao 1600 tona papirnih proizvoda, što je 84% ukupne proizvodnje firme. Povećanje izvoza je presudno za oživljavanje privrede, jer obezbjeđuje prihod za socijalne službe i otvara radna mjesta. Sve se to desilo zbog velikog ulaganja novog privatnog vlasnika u firmu. Povrh toga što je uložio puno novca za rekonstrukciju i modernizaciju firme, kao i za obuku radnika, Ecoinvest ima puno iskustva u plasiranju papirnih proizvoda u inostranstvu. Oni su profesionalci za ovo tržište. Državni vlasnici to nisu bili.”

Goran Škrbić, Direkcija za privatizaciju RS



Vizit karta

Sarajevski Kiseljak, Kiseljak

Proizvodi: Mineralna voda i sokovi
Privatiziran: Decembar 2000.g.
Investitor: Agrokor - Jamnica, Hrvatska
Broj zaposlenih: 185
Prodajna cijena: 3.5 miliona KM
Investicija: 24 miliona KM od decembra 2000.g.
Izvozi u: Kanadu, Hrvatsku, SAD, Srbiju i Crnu Goru, Švedsku, Švicarsku



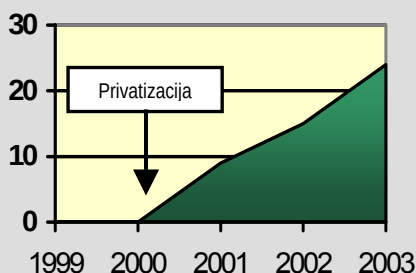
Privatno vlasništvo revitaliziralo je firmu, koja je služila generacijama u BiH.

“Građani piju ovu mineralnu vodu već više od 150 godina. Najbolji način da se sačuva to nasljedstvo je da slušamo zahtjeve tržišta. Privatizacija je upravo to omogućila.”

Branko Pušić, sekretar firme, Sarajevski Kiseljak

Sarajevski Kiseljak je osnovan 1891.g. Tada je firma počela sa flaširanjem mineralne vode sa izvora Kiseljaka. Firma je prvobitno osnovana u privatnom vlasništvu, ali je 1947.g. postala državna. U narednih 50 godina, firma je nastavila raditi, ali uvijek uz nedostatak značajnih investicija i neadekvatnu proizvodnju i marketinšku strategiju. Sarajevski Kiseljak je vraćen u privatno vlasništvo 2000.g., putem privatizacijskog tendera. Od tada, firma je značajno povećala proizvodnju, proizvodne linije, broj radnih mjesta, domaću prodaju i izvoz.

24 miliona KM investicija



ŠTA SE PROMIJENILO PRIVATIZACIJOM KISELJAK-a?

Privatizacijom se povećala proizvodnja Kiseljaka, domaća prodaja i izvoz.

1 Privatizacija je povećala proizvodnju za 50%

Za kratko vrijeme nakon privatizacije, sposobni radnici, 24 miliona KM investicija i odgovoran menadžment omogućili su da Sarajevski Kiseljak nadmaši prijeratnu proizvodnju. Do kraja 2003.g., firma će prevazići predratni nivo proizvodnje za 50%. Ovaj brzi porast proizvodnje znak je da se radi o jakoj firmi, koja je razvila stabilno tržište za svoje proizvode.

2 Povećana distribucija i izvoz koriste svima u BiH

Proizvodi Kiseljaka se prodaju na domaćem tržištu u više od 10 000 maloprodajnih objekata, čiji prihod se povećava sa svakom prodatom bocom. Ova široka domaća distribucija također podstiče rast u sektoru saradnje između firmi. Npr., više od 100 dobavljača prodaju komponente ili usluge Kiseljaku. Što se tiče izvoza, Kiseljak je prije dvije godine izvezio 2% proizvodnje. Danas izvozi 15%. Takvim porastom smanjuje se trgovinski defbalans u BiH.

3 Stabilna radna mjesta

Prije privatizacije, 2000.g., u Sarajevskom Kiseljaku je bilo zaposleno 100 ljudi. Svi ti ljudi su nakon privatizacije zadržali svoja radna mjesta. Sa povećanom proizvodnjom i tržištem nakon privatizacije, Kiseljak je bio u mogućnosti da zaposli dodatnih 85 ljudi. To znači da danas 185 zaposlenih redovno primaju plate i doprinose. Pored doprinosa za radnike, kontinuirana edukacija i obuka su također važan dio. Prosječna starosna dob zaposlenih je 37.g., dok je prije privatizacije bila 45.g..

Sindikata: "Svi vide da je sada bolje"

"U početku, sindikat i radnici su bili protiv privatizacije Sarajevskog Kiseljaka. Plašili smo se da će to značiti smanjenje broja radnika. Međutim, sada vidimo koristi koje donosi privatizacija. U privatnom vlasništvu, izvozna tržišta rastu, a povećan izvoz zahtijeva veću proizvodnju i više radnika. Privatizacija je način da se postigne veća sigurnost radnih mjesta i redovne plate za radnike. Svi vide da je sada bolje."

G. Pavo Rajić, zaposlen u Kiseljaku 20 godina



Menadžment: "Danas Sarajevski Kiseljak izvozi 15% ukupne proizvodnje"

"Više nismo ograničeni državnim vlasništvom. Možemo u potpunosti iskoristiti prednost mreže klijenata i dobavljača koju obezbjeđuje naš privatni investitor, Jamnica. Sada smo dio veće investicijske grupe Agrokor, u kojoj radi 10.000 sposobnih ljudi sa iskustvom u vodenoj industriji. Koristimo Agrokorov "know-how", izvozne mreže, pristup potrošačima i marketinšku ekspertizu. To je bilo od izuzetno velike pomoći da bi se ispunili i prevazišli standardi EU, što nas je za korak približilo tržištu EU."

G. Tomislav Slišković, direktor Sarajevskog Kiseljaka

Investitor: "Postižemo najbolje rezultate"

"Postižemo najbolje rezultate primjenom inovativne tehnologije, modernih metoda zaštite prirodne okoline, edukacijskim i profesionalnim razvojem zaposlenih, timskim radom i promoviranjem najviših vrijednosti profesionalne etike na svim nivoima."

Jamnicin Website



Vizit karta

Nerfil, Mostar

Proizvod: Visoko kvalitetni konac od pamuka i elastina, koji koriste tekstilne firme, kao što su Benetton i Fila

Privatiziran: Oktobar 2001.g.

Investitor: Firma Lemano, Švicarska

Zaposlenih: 232

Prodajna cijena: 1 KM

Investicija: 7.5 miliona KM od oktobra 2001.g.

Izvozi u: Francusku, Grčku, Holandiju, Italiju, Tursku



Dug, ali uspješan tender

Lemano i Agencija za privatizaciju Kantona 7 su se uspjeli dogovoriti o uslovima privatizacije za 16 mjeseci.

Ugovor o kupovini dionica potpisan je u oktobru 2001.g., uz prodajnu cijenu od 1 KM. Ta cijena je odraz vrijednosti sredstava procijenjenih na 19 miliona KM, umanjeno za obaveze koje je Lemano morao platiti, odnosno dugove firme bankama, dobavljačima i zaposlenim, a tu su i potrebni troškovi za rekonstrukciju objekata firme, koji su jako oštećeni tokom rata.

Lemano je pristao da ponovo zaposli 215 radnika sa liste čekanja i uloži 2,5 miliona KM kapitala.

Danas, sa 232 zaposlenih i uloženi 7,5 miliona KM, Lemano je prevazišao uslove iz ugovora o kupovini.

Nerfil
je bio
Tekstilni
Kombinat

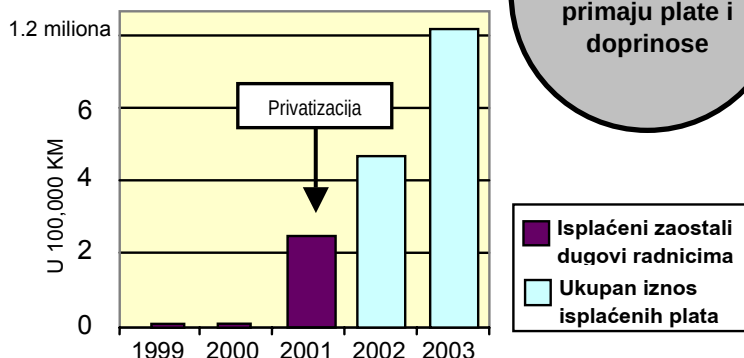
U avgustu 1999.g.,
samo 17
zaposlenih je i
dalje radilo

U oktobru 2001.g.,
Lemano kupuje
firmu putem
kantonalne
privatizacije za
1KM

Nakon brojnih
popravki i 7,5
miliona
investicija, firma
se ponovo otvara
kao Nerfil u
decembru 2002.g.

Danas,
232 zaposlenih
redovno
primaju plate i
doprinos

Isplaćene plate i zaostali dugovi radnicima fabrike



ŠTA SE PROMIJENILO PRIVATIZACIJOM NERFIL-a?

Privatizacija je oživjela firmu koja više nije mogla proizvoditi, ni plaćati radnike.

1 Ponovno pokretanje proizvodnje spasilo je radna mjesta

Od ponovnog pokretanja proizvodnje u decembru 2002.g., svi prvobitni radnici su opet zaposleni. Danas, 232 zaposlenih redovno primaju plate, penziono i zdravstveno osiguranje. Uspješan novi početak proizvodnje bio je moguć zbog izuzetno sposobnih radnika i odlučnosti Lemana da investira u novi kapital, istražuje tržišta proizvoda i osigura dobar menadžment.

2 Povećana proizvodnja i izvoz

Nerfil radi 7 dana sedmično, 24 sata dnevno, i trenutno proizvodi između 50 i 85 tona konca od mješavine pamuka i elastina mjesečno, u skladu sa tržišnom potražnjom. Nerfil trenutno izvozi 60 % svog proizvoda u Italiju, a ostatak ide u Francusku, Njemačku, Holandiju, Tursku i Grčku. Firma se nada da će do kraja 2004.g. udvostručiti proizvodni kapacitet, te istražuje nova tržišta za izvoz u Španiji, Poljskoj, Belgiji, Hong Kongu i Sjedinjenim Državama. Povećana proizvodnja i izvoz znače više poslova za radnike.

3 "Sjajna budućnost"

Generalni direktor, sindikat i radnici Nerfil a su optimisti kada se radi o budućnosti firme. Uz visok nivo sposobnosti i posvećenosti radnika, značajno investiranje u modernizaciju i napore Lemana da proširi svoje izvozno tržište, Jean-Paul Bondaz s pravom očekuje "sjajnu budućnost za ovu firmu." Uspjeh Nerfila radnicima garantuje poslove i stabilnu budućnost za njihove porodice.

Sindikata: "Privatizacija je zaposlenima dala nadu i stabilne plate"

"Deset godina, zaposleni u Tekstilnom Kombinat u nisu znali hoće li ikad imati pouzdan posao u firmi, i borili su se da izdržavaju svoje porodice bez plata. U avgustu 1999.g., kada se firma zatvorila, zaposleni nisu mogli ni zamisliti da će uskoro imati stabilne poslove u novoj fabrici u privatnom vlasništvu. Privatizacija je zaposlenima dala nadu u budućnost firme i stabilne plate za njihove porodice."

Branka Repeša, Predsjednica Sindikata Nerfila



Menadžment: "Zaposleni su odigrali veoma važnu ulogu u uspjehu Nerfila nakon privatizacije"

"Zaposleni su odigrali veoma važnu ulogu u uspjehu Nerfila nakon privatizacije. Bio sam izuzetno zadovoljan tehničkom obučenošću radnika firme. Njihova sposobnost i posvećenost su bile izuzetno važne dok se firma borila da ponovo pokrene proizvodnju 2002.g., u vrlo teškim uslovima. Za 33 godine rada u tekstilnoj industriji, ovo je najkvalitetniji proizvod koji sam ikad vidio, i Nerfil se nalazi među 5% najboljih predionica u svijetu."

Jean-Paul Bondaz, generalni direktor Nerfila

Agencija za privatizaciju Kantona 7: "Prodajna cijena nije bila važna"

"Pregovori o kupoprodajnom ugovoru sa investitorom, Lemanom, potrajali su zato što je cijena firme morala biti smanjena. Cijena tendera nije bila realna, uzimajući u obzir iznos ekonomskog i fizičkog oštećenja, koje je firma s vremenom pretrpjela. Naš najvažniji cilj je bio da ponovo pokrenemo proizvodnju firme i ponovo zaposlimo radnike. Na kraju smo se dogovorili da prodajna cijena bude 1 KM, što je omogućilo Lemanu da kupi firmu, popravi postrojenja, kupi novu opremu i ponovo zaposli radnike. Jasno nam je da prodajna cijena naposljetku i nije bila važna. Novac koji je Lemano uložio u izgradnju snažne firme je puno vrijedniji ljudima u Kantonu 7 od visoke prodajne cijene. Npr., otkako je privatizirana, firma svakog mjeseca plaća oko 60000 KM Kantonu i Opštini u obliku poreza i doprinosa. Prije privatizacije, firma nije mogla plaćati bilo kakve poreze, zato što uopšte nije radila."

Maid Ljubović, bivši direktor i zamjenik direktora kantonalne Agencije za privatizaciju



Privatizacija

Naredni koraci vlade: tender za 10 firmi

Ozbiljan plan akcije

Na sjednici Koordinacionog odbora za ekonomski razvoj i evropske integracije, održane u Mrakovici 15. juna 2003.g., Predstavnici Vijeća ministara BiH i entitetskih vlada raspravljali su o akcionom planu za provedbu najvažnijih reformi tokom narednih šest mjeseci. Jedan od ključnih elemenata tog akcionog plana je da se ponovo započne proces privatizacije. Oni su se obavezali na pokretanje tendera za najmanje 10 firmi u narednih šest mjeseci. Mnogi od tih tendera bit će pokrenuti ovog ljeta.

“Organizovat ćemo uspješan tender za 10 firmi”



D. Stojnić

Predsjedavajući Vijeća ministara BiH Terzić, premijer Hadžipašić, premijer Mikerević i predstavnici međunarodne zajednice u Mrakovici 15. juna.

10 tendera – Šta to znači?

Dobar tender je realan i transparentan. Cijenu firme treba odrediti uzimajući u obzir mnoge faktore.

Pratite u novinama da li su predstavnici vlade pokrenuli najmanje 10 tendera, kao i da li su identifikovali kupca za svaku firmu. Koristite svoju moć rasuđivanja da odredite da li je cijena koju traže agencije za privatizaciju odgovarajuća ili ne, i da li ona odgovara realnim tržišnim uslovima.



Kako ocijeniti da li je tender realan i ima li šanse da uspije?

Samo koristite zdrav razum i odgovorite na ova pitanja



Mnogi radnici, agencije i politički predstavnici podržavaju proces privatizacije iz jednog jednostavnog razloga: bez ulaganja privatnog kapitala, firme će propasti i radna mjesta će biti izgubljena.

Šta kažu predstavnici vlade i privatnog sektora o privatizaciji ?

TERZIĆ: “Privatizacija NIJE krađa države”



“Država ima ogromnu korist od privatizacije. Privatizacija ne predstavlja krađu države. Mnoge od tih propadajućih firmi su teret za državu, koja njima ne može efikasno upravljati. U međuvremenu, radnici su i dalje nezaposleni. Snažno podržavam privatizaciju, jer ona može oživjeti našu privredu.”

HADŽIPAŠIĆ: “Jedini način da se spasu firme i radna mjesta”



“Ja sam se bavio biznisom, tako da znam šta je sve potrebno za vođenje firme, i vidim da će neke firme, ukoliko se hitno ne privatizuju, jednostavno propasti. Jedini način da se spasu te firme i sva radna mjesta koja uz njih idu je da se privatizuju. U Federaciji, mi sada potpuno podržavamo Agenciju za privatizaciju, kako bi taj proces mogao brže napredovati. Ovo radimo kako bi svi građani imali koristi od firmi, koje su spašene pomoću privatnih investicija.”

MIKEREVIĆ: “Podržavam apolitičan i transparentan proces”



“Jedna od grešaka prvog kruga privatizacije je što su obično političari htjeli da budu uključeni. To je ponekad vodilo do nepravdnog procesa. Sada sam lično odlučan da učinim proces privatizacije apolitičnim i transparentnim. Mi se ne razlikujemo od ostalih zemalja u tranziciji, koje su morale proći istim putem. Sada primjenjujemo iste dobre prakse koje su oni koristili.”

HAJRIĆ: “Dovođenje toliko potrebnih stranih ulaganja u zemlju”



“Danas mi živimo na globalnom tržištu. Da bi uspjele, većina firmi mora izvoziti i biti povezana širokom distributivnom mrežom sa susjednim zemljama. Samo privatni investitor to omogućava. Čak i ako firma dobro radi u državnom vlasništvu, koristi od iskusnog investitora u smislu ekspertize i mogućnosti tržišnog povezivanja su ogromne. Privatno vlasništvo će donijeti novu tehnologiju i pomoći da se smanji jaz između nas i drugih zemalja istočne Evrope, koje su već prošle kroz tranziciju. Na privatizaciju gledam kao na priliku, a ne prijetnju. Priliku da se u zemlju dovedu toliko potrebna strana ulaganja.”

BULDOŽER KOMISIJA: “Privatni sektor zahtijeva brzu privatizaciju još firmi”



“Uspjeh Buldožer Komisije u usvajanju 50 ekonomskih reformi dokazao je da mi poznajemo uslove koji su potrebni za dobro poslovno okruženje. Sada privatni sektor zahtijeva nastavak privatizacije, zato što je privatno vlasništvo ključni element zdrave moderne privrede. Kao predstavnici privatnog sektora, to svakodnevno vidimo iz prve ruke. Mnoge firme sa ogromnim potencijalom propadaju i država ih je napustila. Ulaganjem novca i tehnologije, privatnici mogu stvoriti moderne i profitabilne firme, sa kvalitetnim bosanskim proizvodima, koji bi mogli biti konkurentni na stranim tržištima.”

Privatizacija

Gdje potražiti još informacija?

Adresa	Direkcija za privatizaciju RS Mladena Stojanovića 7, 51 000 Banja Luka, Bosna i Hercegovina
Telefon	+387 51 308 311
Fax	+ 387 51 311 245
Email	dip@inecco.net
Web stranica	http://www.rsprivatizacija.com



Adresa	Agencija za privatizaciju FBiH Alipašina41/II, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Telefon	+387 33 212 884/5/6
Fax	+ 387 33 212 883
Email	info@apf.com.ba
Web stranica	http://www.apf.com.ba



Adresa	Ured za privatizaciju Bulevar mira 1 76100 Brčko Brčko Distrikt Bosna i Hercegovina
Telefon	+ 387 49 217 726
Fax	+ 387 49 217 223
Email	brcko_privatisation@bhbusiness.com
Web stranica	http://www.brcko.ba



Buldožer Komisija sjeverozapad	edabih@bih.net.ba
Buldožer Komisija sjeveroistok	rda@bih.net.ba
Buldožer Komisija Region Sarajevo	upfbih@bih.net.ba
Buldožer Komisija Banja Luka Reg.	buldozerbl@blic.net
Buldožer Komisija Centralna Bosna	amelam@chfbh.org
Buldožer Komisija Hercegovina	herda@herda.ba





Published by the Bulldozer Committee
Izdavač Buldožer Komisija
August 2003